

2.1. Годишњи план рада наставника

ОШ „_____“
(назив основне школе)

_____
(место)

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

за школску 20____ / _____. годину

_____
(име и презиме наставника)

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

Наставни план и програм предмета објављује се у „Просветном гласнику“, број 6 од 2009 године, а измене и допуне у броју __ / __ од __ / __. године.

Разред шести недељни фонд часова 2, годишњи фонд часова 72.

Недељни фонд часова вежби __ / __, годишњи фонд часова вежби 4.

Планови рада реализују се у следећим одељењима: _____

_____

Циљ наставе биологије јесте да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о животном простору, начину живота, основној грађи, разноврсности, историјском развоју и значају животињског света.

Задаци наставе биологије су:

- развијање љубави према природи и осећања дужности да је очувају за себе и будуће генерације;
- развијање основне научне писмености, логичког расуђивања, објективности и критичког мишљења;
- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе праживотиња;
- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе животиња;
- поступно и систематично упознавање разноврсности животињског света;
- развијање одговорног односа према животињама;
- разумевање еволутивног развоја живог света;
- развијање хигијенских навика и здравствене културе.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- уоче потребу за класификовањем живог света због његове велике разноврсности;
- уочавају сличности и разлике у грађи и начину живота биљака, гљива и животиња;
- упознају основне појмове о природном систему животиња;
- упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај праживотиња;
- упознају животни простор, начин живота, спољашњу грађу и основе унутрашње грађе;
- разноврсност и значај сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца;
- схвате улогу инсеката у природи;
- упознају болести које изазивају или преносе животиње, начин преношења и превенцију;
- упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара;
- схвате значај бриге о потомству птица и сисара;
- схвате значај одговорног односа према животињама;
- сазнају основне научне чињенице о току и развоју живота на Земљи и етапе земљине историје;
- знају да живот на Земљи има историју са којом се могу упознати на основу фосилних остатака (записа);
- разумеју еволуцију живог света и схвате њен значај у формирању савременог биолошког мишљења.

Контролне вежбе – тестови: 12. час – Хетеротрофни протисти; 26. час – Сунђери, дупљари, плjosнати, ваљкасти и чланковити црви; 45. час – Упоредни преглед грађе бескичмењака; 60. час – Хордати.

Литература: Драгана Миличић, Имре Кризманић, *Биологија за 6. разред основне школе*; Драгана Миличић, Имре Кризманић, *Радна свеска из биологије за 6. разред основне школе*

Глобални план рада

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА			Разред: ШЕСТИ			
Редни број наставне теме	Наставна тема	Број часова по теми	Број часова			
			Обрада градива	Понављање и утврђивање	Вежба	Провера знања
1.	УВОД	3	2	1	–	–
2.	ПРАЖИВОТИЊЕ	9	5	2	1	1
3.	ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	48	24	19	3	2
4.	УГРОЖЕНОСТ И ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА	6	3	3	–	–
5.	УВОД У ЕВОЛУЦИЈУ ЖИВОГ СВЕТА	6	3	2	–	1
Укупно		72	37	27	4	4

ВЕЖБЕ		
Редни број вежбе	Редни број часа	Назив вежбе
1.	11.	Живот у капи воде
2.	29.	Разврставање пужева и шкољки на основу изгледа љуштуре
3.	38.	Израда школске збирке инсеката
4.	45.	Дисекција рибе

Активности:

Изласци у природу, упознавање локалне фауне, посета зоолошком врту, посета природњачком музеју.

Прављење акваријума, тераријума, кућица за птице, кућица за псе и мачке.

Посматрање активности животиња и брига о њима током целе школске године.

Сарадња са здравственим и ветеринарским институцијама.

План слободних активности: биолошка секција

Слободне активности представљају специфичну компоненту васпитно-образовног рада школе. Циљ слободних активности јесте подстицање интересовања ученика за биологију, продубљивање и проширивање знања из биологије, сналажење у животној средини и развијање одговорног односа према животињама.

Задаци:

- омогућити ученицима да се добровољно укључе у рад према својим способностима ради задовољења посебних интереса;
- омогућити ученицима да слободно и самостално одабирају садржаје, врсту и облике слободних активности у којима ће учествовати и радити;

- омогућити ученицима да током групног и самосталног рада развију кооперативност, иницијативу, стваралаштво и поверење у сопствене квалитете;
- створити ситуације у којима ће ученици развијати вештине које нису заступљене у редовној настави: увођење планског посматрања, пребројавање материјала који се истражује, израда схема експеримента и сл.;
- разноврснији и богатији начини стицања знања, умења и навика ученика;
- развијати код ученика свест о повезаности школског знања са животним ситуацијама;
- развијати код ученика интересовање за развој биологије као науке.

Рад биолошке секције биће организован тако да ученици могу образовати више група за различите области рада секције. У оквиру секције ученици самостално израђују пројектне задатке чија упутства имају у Радној свесци. Ученици могу, у договору са наставником, предложити и друге пројектне задатке.

Предлог активности биолошке секције:

Редни број наставне теме	Наставна тема	Пројектни задаци
2.	Праживотиње	1. Направимо сопствену бару 2. Посматрање праживотиња под микроскопом
3.	Царство животиња	1. Формирање школског тераријума 2. Гајење кишних глиста у школском тераријуму – лумбрикаријуму 3. Посета ветеринарској станици – разговор на тему „Паразити домаћих животиња“ 4. Гајење пужева у тераријуму – Трка пужева 5. Израда школске збирке љуштурских пужева и шкољки 6. Формирање школске збирке скелета бодљокожаца (морских звезда и морских јежева) 7. Израда школског инсектаријума 8. Формирање и одржавање школског акваријума 9. Израда акватераријума и гајење водоземаца (жабе, даждевњаци и мрмолци) 10. Посматрање птица (у парку, школском дворишту или оближњој шуми) 11. Израда школске збирке пера птица 12. Рекордери у животињском свету – ученички истраживачки радови 13. Квиз знања
4.	Угроженост и заштита животиња	1. Угрожене животињске врсте Србије – ученички истраживачки радови 2. Израда кућица и хранилица за птице 3. Изложба кућних љубимаца у школском дворишту 4. Посета зоолошком врту, азилу за животиње, ергели и сл.
5.	Увод у еволуцију живог света	1. Занимљивости из живота и рада Чарлса Дарвина – ученички истраживачки радови 2. Израда палеонтолошке збирке или организовање изложбе фотографија фосила 3. Посета природњачком музеју

Распоред наставних јединица из биологије за 6. разред основне школе

Редни број теме	Назив наставне јединице		Тип часа	Наставне методе	Облици рада	Наставна средства	Напомена
	настав. једин.						
I	1.	Јединство и разноврсност живог света	уводни час обрада	дијалошка, монолошка, демонстративна	комбиновани, фронтални	визуелна	
	2.	Основне разлике између биљака, гљива и животиња	обрада	дијалошка, монолошка, демонстративна, метода писања	групни, фронтални	визуелна	
	3.	Разноврсност живог света	понављање	дијалошка, монолошка, демонстративна, метода писања	фронтални	текстуална	
II	4.	Правивотиње – хетеротрофни протисти, амебе	обрада	монолошка, дијалошка, демонстративна, лабораторијска	фронтални	визуелна микроскоп, микроскопски препарати	
	5.	Амебе	понављање	дијалошка, демонстративна, метода	фронтални, индивидуални	визуелна	
	6.	Бичари – хетеротрофни протисти са бичем	обрада	дијалошка, демонстративна, метода писања	фронтални, индивидуални	визуелна	
	7.	Бичари	понављање	дијалошка, демонстративна, лабораторијска	фронтални, индивидуални	визуелна микроскоп, микроскопски препарати	
	8.	Трепљари – хетеротрофни протисти са трепљама	обрада	монолошка, дијалошка, демонстративна, метода писања	фронтални	визуелна	
	9.	Хетеротрофни протисти изазивачи болести		текст метода, дијалошка, монолошка	групни, фронтални	текстуална	

	10.	Упоредни преглед грађе праживотиња	понављање	дијалошка, метода писања	фронтални, индивидуални	текстуална, визуелна	
	11.	Посматрање слатководних праживотиња под микроскопом	вежба	дијалошка, монолошка, метода демонстрације и лабораторијских радова	индивидуални, фронтални	визуелна, микроскоп, микроскопски препарати	
	12.	Хетеротрофни протисти	понављање систематизација	метода писања	индивидуална	текстуална контролни задатак	
III	13.	Настанак, развој и разноврсност животиња	обрада	монолошка, дијалошка, демонстративна	фронтални	визуелна	
	14.	Сунђери, грађа тела, разноврсност и значај	обрада	дијалошка, монолошка, демонстративна	фронтални, индивидуални	визуелна	
	15.	Сунђери	понављање	дијалошка, демонстративна, метода писања	фронтални, индивидуални, рад у пару	визуелна, текстуална	
	16.	Дуљари, животно пространство, грађа тела дуљара – хидра	обрада	монолошка, дијалошка, демонстративна	фронтални,	визуелна	
	17.	Разноврсност и значај дуљара	обрада	самостални ученички рад, текст метода, дијалошка, демонстративна	групни, фронтални	плакати, текстуална, визуелна	
	18.	Дуљари	понављање	дијалошка демонстративна метода писања	фронтални, индивидуални, рад у пару	визуелна, текстуална	
	19.	Пљоснати црви – животно пространство, начин живота, грађа планарија	обрада	дијалошка, монолошка, демонстративна метода	фронтални, групни (рад у пару)	визуелна, мокри препарат, микроскопски препарати, микроскоп	

28.	Разноврсност мекушаца – пужеви и главоношци	обрада	дијалошка, демонстративна, текст метода, самосталан ученички рад	групни, фронтални	визуелна, текстуална	
29.	Разврставање пужева и школки на основу изгледа љуштуре	вежба	дијалошка, метода практичних радова	фронтални, групни	природни материјал, помоћна средства	
30.	Мекушци	понављање	дијалошка, метода писања, демонстративна метода	фронтални, индивидуални, рад у пару	визуелна, текстуална	
31.	Зглавкари – опште одлике и разноврсност. Грађа речног рака	обрада	дијалошка, монолошка, метода писања, демонстративна метода	фронтални, рад у пару	визуелна, текстуална	
32.	Ракови	понављање	дијалошка, демонстративна, текст метода, самосталан ученички рад	фронтални, групни, индивидуални	визуелна, природни материјал, помоћна средства, текстуална	
33.	Пауци, шкорпије, крпељи и стогоге	обрада	текст метода, дијалошка, монолошка, демонстративна метода	индивидуални, групни, фронтални	визуелна, текстуална	
34.	Пауци, шкорпије, крпељи и стогоге	понављање	дијалошка, демонстративна, метода писања	фронтални, индивидуални	визуелна, текстуална	
35.	Инсекти – животни простор, грађа	обрада	дијалошка, монолошка, метода писања, демонстративна метода	фронтални, рад у пару	природни материјал, визуелна	
36.	Разноврсност инсеката, улога и значај инсеката у природи	обрада	метода писања, дијалошка, монолошка, демонстративна метода, самосталан ученички рад	индивидуални, групни, фронтални	природни материјал, визуелна	
37.	Инсекти, зглавкари	понављање	дијалошка, демонстративна метода, метода писања, самосталан ученички рад	фронтални, индивидуални	визуелна, текстуална	
38.	Израда школске збирке инсеката	вежба	монолошка, дијалошка, текст метода, метода демонстрације, метода практичних радова	фронтални, групни, индивидуални	текстуална, природни материјал, прибор за прикупљање и препарирање инсеката	Час вежби организовати крајем априла или почетком маја када су инсекти активни
39.	Бодљокошци – животни простор, начин живота, грађа и разноврсност	обрада	монолошка, дијалошка, демонстративна	фронтални, индивидуални, рад у пару	визуелна, природни материјал, текстуална	

40.	Бодљокошци	понављање	дијалогска, демонстративна, самосталан ученички рад	фронтални, индивидуални	визуелна, текстуална	
41.	Упоредни преглед грађе сунђера, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца	систематизација	метода писања	индивидуална	текстуална, контролни задатак	
42.	Хордати – основне одлике хордата, копчасти рибица. Разноврсност хордата	обрада	монолошка, дијалогска, демонстративна метода, метода писања	фронтални, рад у пару, индивидуални	визуелна, текстуална	
43.	Кичмењаци – грађа и разноврсност	обрада	монолошка, дијалогска, демонстративна метода, метода писања	фронтални, рад у пару, индивидуални	визуелна, текстуална	
44.	Рибе – начин живота и грађа, шаран	обрада	монолошка, дијалогска, демонстративна метода, метода писања	фронтални, групни	визуелна, текстуална	
45.	Дисекција рибе	вежба	метода читања, дијалогска метода, метода практичних радова	фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	природни материјал, прибор за дисекцију, микроскоп	
46.	Разноврсност риба	обрада	монолошка, дијалогска, демонстративна метода, метода писања	фронтални, рад у пару, самосталан ученички рад	визуелна, текстуална	
47.	Хордати, кичмењаци и рибе	понављање	дијалогска, демонстративна, метода писања	фронтални, индивидуални	визуелна, текстуална	
48.	Прелазак кичмењака на копнени начин живота	обрада	текст метода, монолошка, дијалогска, демонстративна метода, метода писања	фронтални, индивидуални, рад у пару	визуелна, текстуална	
49.	Водоземци – начин живота, грађа, размножавање и развиће. Разноврсност водоземаца	обрада	дијалогска, демонстративна, текст метода, метода писања	фронтални, индивидуални, групни	визуелна, природни материјал, текстуална	
50.	Водоземци	понављање	дијалогска, демонстративна, текст метода, метода писања	фронтални, рад у пару, самосталан ученички рад	визуелна, текстуална	
51.	Гмизавци – начин живота, грађа, размножавање	обрада	монолошка, дијалогска, демонстративна метода, метода писања	фронтални, групни, рад у пару	визуелна, текстуална	

52.	Разноврсност гмизаваца, изумрли гмизавци	обрада	дијалогска, демонстративна, текст метода, самосталан ученички рад	групни, фронтални	визуелна, текстуална	
53.	Гмизавци	понављање	дијалогска, демонстративна	фронтални, рад у пару, индивидуални	текстуална, визуелна	
54.	Птице – начин живота, грађа, размножавање, брига о потомству	обрада	дијалогска, монолошка, демонстративна	фронтални, групни	визуелна, текстуална	
55.	Разноврсност птица, сеобе птица, значај птица	обрада	дијалогска, монолошка, демонстративна, текст метода	фронтални, групни, (рад у пару)	визуелна, текстуална	
56.	Птице	понављање	дијалогска, демонстративна, метода писања	групни, индивидуални, фронтални	визуелна, текстуална, природни материјал	
57.	Сисари – начин живота, грађа, брига о потомству	обрада	дијалогска, монолошка, демонстративна, метода писања	фронтални, рад у пару	визуелна, текстуална	
58.	Порекло и разноврсност сисара	обрада	дијалогска, демонстративна, текст метода, самосталан ученички рад	групни, фронтални	визуелна, текстуална	
59.	Сисари	понављање	дијалогска, метода писања	фронтални индивидуални	текстуална	
60.	Хордати	понављање систематизација	метода писања	индивидуални	текстуална	
IV 61.	Разноврсност царства животиња и биодиверзитет	обрада, комбиновани	дијалогска, демонстративна	фронтални	визуелна	
62.	Фактори угрожавања и значај заштите животиња	обрада	дијалогска, монолошка, демонстративна, текст метода	фронтални, индивидуални, групни	текстуална, визуелна	
63.	Суживот људи и животиња, одговоран однос према животињама	обрада	дијалогска, монолошка, демонстративна, текст метода	фронтални, индивидуални	текстуална, визуелна	
64.	Разноврсност царства животиња, суживот људи и животиња	полудневна наставна екскурзија	дијалогска, демонстративна	фронтални	природна наставна средства, гајене животиње, фотографски апарат	Организовати посету азилу за напуштене животиње, фарми или ергели

65.	Упознавање фауне у околини школе	полудневна наставна екскурзија	дијалогска, демонстративна	фронтални	природна наставна средства, животиње околине школе, фотографски апарат	Организовати обилазак околине школе и посматрање птица, зглавкара, водоземаца и др. животиња
66.	Изложба кућних љубимаца (Посматрање активности животиња у окружењу)	комбиновани	дијалогска, демонстративна	фронтални, индивидуални	ученички постери, кућнице и хранилице за птице, кућни љубимци	Организована изложба кућних љубимаца
V 67.	Порекло живота на Земљи, докази еволуције	обрада	монологска, дијалогска, демонстративна	фронтални, рад у пару	визуелна, текстуална	
68.	Геолошка доба	обрада	монологска, дијалогска, демонстративна	индивидуални, фронтални, групни	визуелна, текстуална	
69.	Порекло живота, докази еволуције и геолошка доба	понављање	дијалогска, демонстративна, текст метода	фронтални, рад у пару	текстуална, визуелна	
70.	Чарлс Дарвин – борба за опстанак	обрада	дијалогска, монологска, демонстративна, текст метода	фронтални, индивидуални	текстуална, визуелна	
71.	Еволуција живог света	понављање	дијалогска, демонстративна	фронтални	визуелна	
72.	Систематизација градива	понављање	дијалогска, демонстративна	фронтални	текстуална	